

Toimintakertomukset yksiköittäin

Tekninen palvelualue

Teknisen palvelualueen perustehtävänä on toteuttaa ja tukea kunnan sisäistä ja ulkoista palvelutuotantoa. Tavoitteena on kehittää ja rakentaa kunnan infraa, rakentaa ja ylläpitää laadukkaita toimitiloja sekä tarjota ruoka- ja puhtauspalveluja kunnan eri toimialoille. Palvelujen tuottamisessa kiinnitetään huomiota suunnitteluun ja rakentamisen laatuun ja asiakaslähtöiseen toimintatapaan.

Tekninen palvelualue käsittää viisi tulosyksikköä. Palvelualueen viidestä yksiköstä neljä kuuluu teknisen lautakunnan toimialaan, joita ovat hallinto-, suunnittelu- ja paikkatietopalvelut, yhdyskuntatek-

niset palvelut, tilapalvelut sekä ruoka- ja puhtauspalvelut. Lupa- ja valvontalautakunnan toimiala käsittelee ympäristövalvonnan tulosyksikön.

Lupa- ja valvontalautakunta hoitaa vastuukuntaperiaatteella ympäristönsuojelun ja rakennusvalvonnan viranomaistehtäviä myös Hankasalmen kunnan alueelle. Ympäristöterveydenhuollon viranomais-tehtävissä puolestaan Laukaa ja Konnevesi muodostavat yhteistoiminta-alueen, jossa Laukaa on vastuukunta.

Tekninen lautakunta kokoontui vuoden 2023 aikana 11 kertaa ja käsittelee 155 asiaa. Lupa- ja valvontalautakunta kokoontui 10 kertaa ja käsittelee 133 asiaa.

Hallinto, suunnittelu ja paikkatietopalvelut

Hallinto- ja talous –tulospaikka vastaa teknisen palvelualueen hallinto- ja talouspalveluista. Tulospaikan tehtävänä on toteuttaa teknisen lautakunnan päätöksenteon valmistelu ja päätösten toimeenpanotehtävät yhdessä palvelualueen muiden yksiköiden kanssa. Yksikön vastuulla on hallinnon- ja talousasioiden koordinointi, seuranta ja raportoinnin kehittäminen.

Teknisellä palvelualueella tehtiin vuoden 2023 aikana kilpailutuksia 10 rakentamiseen, kunnossapitoon ja palvelunhankintaan liittyvää hankintaa. Näiden lisäksi puitejärjestelyn sisäisiä kilpailutuksia oli 1 kappale ja vuoden aikana liitettiin Hanselin yhteishankintaan polttonesteiden säiliötoimitusten osalta vuosiksi 2024-2026. Hankinnoista vastaa kukin yksikkö itse, mutta hankintojen yleinen koordinointi hoidettiin hallinnon- ja talouden yksikössä syyskuun loppuun saakka, kuten myös rakennuspalveluiden verottajailmoitukset. Hankintojen osalta kuitenkin jouduttiin järjestelemään uusia toimintatapoja loppuvuodeksi irtisanoutumisen vuoksi, siten että jo käynnistyneet puitesopimusten uusimisten kilpailutukset hoidettiin teknisen palvelualueen yksiköiden päälliköiden ja

muiden vastuuhenkilöiden kesken yhteistyössä sekä osittain myös käyttämällä ostopalveluita apuna muissa käynnistyvissä kilpailutuksissa. Rakennuspalvelujen verottajailmoitusten tekeminen järjestettiin sisäisesti toiseen yksikköön. Cloudia-järjestelmää käytettiin laajemmin hankinnoissa, mutta varsinainen koulutus jäi vähemmälle vuoden aikana.

Yksikön vastuulla olleet asuntoviranomaisen tehtävät siirtyivät osittain Aralle 1.9.2023 alkaen ja siirtymävaihe oli näissä vuoden loppuun saakka. Aran hoidettavaksi siirtyi asuntoihin liittyvät valinta- ja luovutushintapäätökset, mutta lausuntojen, raportoinnin ja valvonnan tehtävät jäivät vielä kunnille.

Teknisen hallinnon vastuualueeseen kuuluu usean kunnan yhteistyönä hoidettavat viranomaistehtävät ja toiminnot joukkoliikenteen ja jätehuollon alueella.

Yhdyskuntatekniikan suunnittelupalveluiden tulospaikka vastaa uusien alueiden ja peruskorjattavien kohteiden suunnitelmista ja talousarvioista.

Peruskorjattavan vesihuoltoverkoston suunnittelusta ja toteutuksesta vastaa Laukaan Vesihuolto Oy. Uusia vesihuoltohankkeita suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä vesihuoltoyhtiön kanssa. Vesihuoltoyhtiö vastaa kunnan omana työnä suunniteltujen ja rakentamien kohteiden kustannuksista täysimääräisesti.

Suunnittelu-yksikkö on laatinut suunnitelmia myös vapaa-aikatoimen hankkeisiin mm. Leppäveden liikuntapuiston alueelle. Suunnittelupalvelut on toiminut Ely-keskuksen ja kunnan yhteisissä liikenneväylien suunnittelu- ja rakentamishankkeiden yhteistyötahona.

Jatkossa Elyn ja kunnan yhteiset liikenneväylä-hankkeet tulevat olemaan pääasiassa MAL-sopimuksen kautta rahoitettavia kohteita ja näissä kohteissa suunnittelun yhteistyötahona toimii kunnan puolelta maankäyttöyksikkö. Mahdollisten väyläinvestointien määrärahat tulevat säilymään kuitenkin teknisen palvelualueen investointeina.

Ely-keskuksen ja kunnan yhteishankkeena toteutettiin kävely- ja pyöräilyväylä maantie 637:n varteen, välille Peurunka - Kuusaa. Hanke valmistui lokakuussa 2023 ja Laukaan kunnan rahoitusosuudeksi muodostui noin 0,65 miljoonaa euroa.

Vuonna 2023 uusia katusuunnitelmia laadittiin Kirkonkylän koulunmäen alueelle; Opinpolku, ke-

vyen liikenteenväyliä ja Saralinnantien saatto-lenkki. Katusuunnitelmat sisälsivät myös tarvittavat hulevesiviemäriverkostojen suunnitelmat.

Kirkonkylän Laajalahden asuntoalueelle laadittiin vesihuoltosuunnitelmia. Uutta vesi- ja viemäriverkostoa on tarkoitus rakentaa vuonna 2024 yhteensä noin 1725 metriä.

Paikkatietopalvelut -tulospaikka tuottaa ja ylläpitää erilaisia kartta-aineistoja sekä tuottaa mittauspalveluita kunnan omiin tarpeisiin sekä kuntalaisille. Lisäksi yksikkö vastaa kuntarekisteri- ja paikkatietojärjestelmässä olevan aineiston ylläpidosta ja kehittämisestä sekä ohjelmistoympäristön toimivuudesta ja kehittämisestä omalta osaltaan.

Vuosi 2023 oli paikkatietopalveluiden osalta niin kutsuttu perustekemisen vuosi. Suurempia kehityshankkeita ei ollut vireillä ja rakennusvalvonta mittauksen kysyntä pysyi edelleen hiljaisena.

Koneohjauksen käytön hyödyntämistä kehitettiin entisestään omilla infrakohteilla vuoden 2023 aikana. Vuoden 2024 alusta lähtien kunnan infra-työmaat toimivat lähtökohtaisesti koneohjausavusteisesti.

Vehniä kantakartan päivittämistä supistettiin alkuperäisestä sekä siirrettiin edelleen vuodelle eteenpäin, osin kustannussäästöjen, mutta myös maankäytön suunnittelun aikataulumuutoksista johtuen.

Henkilöstösuunnitelman toteutuminen

HALLINTO, SUUNNITTELU JA PAIKKATETOPALVELUT

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama
HTV (palkallinen työpanos)				
Vakituiset	6,69	7,1	6,91	-0,19
Määräaikaiset	0	0	0,33	0,33
Yhteensä	6,69	7,1	7,24	0,14

Hallinnon ja talouden- tulospaikalla tapahtui vuoden aikana muutoksia. Talousarviossa oli varauduttu vapautuvan viran täyttämiseen vuoden aikana. Pitkäaikainen hallinto- ja talouspäälikkö oli ilmoittanut jäävänsä pois kunnan palveluksesta

vuoden 2023 lopussa ja näin ollen käynnistettiin uuden hallinto- ja talouspäällikön rekrytoiminen keväällä. Uusi hallinto- ja talouspäällikkö aloitti työnsä 1.8.2023 ollen yhtä aikaa entisen päällikön

kanssa kuukauden verran perehtymässä toimenkuvaansa. Hankinta-asiantuntija irtisanoutui tehtävästään syksyllä 2023 ja samassa päätettiin, että uutta hankinta-asiantuntijaa ei rekrytoida tekniselle palvelualueelle, vaan päätettiin rekrytoida uusi hankinta-asiantuntija konsernihallintoon palvelemaan paremmin koko kunnan hankintoihin liittyviä tehtäviä.

Suunnittelun ja paikkatietopalveluiden tulospaikoilla ei tapahtunut vuoden aikana muutoksia.

Paikkatietopalveluissa oli varauduttu toisen kartoittajan rekrytoimiseen talousarviossa vuoden 2023 lopulla, mutta siitä päätettiin luopua rakentamisen pysyessä hiljaisena. Vuoden aikana päätettiin kuitenkin, että kartoittajan toimi täytyy pitää talouden suunnitteluvuosilla ja se on suunniteltu täytettävän suunnitelmavuosien mukaisesti vuonna 2025, mikäli rakentaminen kääntyisi nousuun ja sitä myöten laadukkaiden palveluiden tuottaminen sitä tulee vaatimaan.

Yhdyskuntatekniset palvelut

Yhdyskuntateknisten palvelujen tulosityksikkö vastaa kunnan hallintaan kuuluvien katujen-, viher-, satama- ja liikennealueiden sekä valaistuksen ylläpidosta sekä kunnan infran rakentamisesta. Tulosityksikkö jakaantuu kolmeen tulospaikkaan: liikennealueet, puistot ja yleiset alueet sekä kunnallistekniikan rakentaminen.

Yhdyskuntatekniset palvelut vastaa myös kunnan hulevesiverkostosta sekä rakentaa ja saneeraa kunnallistekniikkaa Laukaan Vesihuolto Oy:lle laadittujen suunnitelmien mukaan.

Tulosityksikkö hoitaa kunnan sisäisiä varastopalveluita edullisesti ja täydentää urakoitsijoiden tuottamia palveluita kunnan omalla konekalustolla.

Vuoden 2023 aikana on toteutettu uudisrakentamis- ja peruskorjauskohteita lautakunnan hyväksy-

män käyttösuunnitelman mukaisesti. Käyttösuunnitelmassa on huomioitu maankäytön esittämät toiveet uuden asuinalueen kadun jatkamisesta sekä katuomaisuuden korjausvelan pienentämisestä. Lisäksi Laukaan matkailu ja kulttuurikohteiden kehityshankkeita (Culture In Nature) on edistetty Sarakalliolla sekä Kirkkoniemessä.

Toteutunut uudisrakentaminen on kohdistunut Vihavuoreen Kuhamäenkadun jatkamiseen sekä kirkonkylälle Kipparintien paikoitusalueen rakentamiseen. Toteutuneet peruskorjauskohteet ovat olleet Ketomaantien, Ketokujan, Ritokujan, Hiekkapohjantien sekä Korpelantien saneeraukset tai niiden aloitus.

Laukaan sataman kehittämistä on jatkettu sataman tarkennetun yleissuunnitelman mukaisesti. Sataman kehittämistoimenpiteenä on ollut mm. polttoainejakelupisteen suunnittelu sekä luvitus.

Henkilöstösuunnitelman toteutuminen

YHDYSKUNTATEKNISET PALVELUT

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama
HTV (palkallinen työpanos)				
Vakituiset	15,83	16	14,82	-1,18
Määräaikaiset	2,9	9	3,12	-5,88
Yhteensä	18,73	25	17,94	-7,06

Yhdyskuntatekniikan tulosityksikössä vuonna 2022-2023 tehtyjen työjärjestelyjen johdosta henkilöstösuunnitelma on toteutunut suunniteltua paremmin.

Esimerkiksi määräaikaisia henkilöitä ei ole tarvinnut palkata kesäksi nurmenleikkuuseen sitä määrää, mitä olemme aikaisemmin suunnitelleet.

Tilapalvelu

Tilapalvelun tulosityksikkö vastaa kunnan kiinteistöomaisuuden rakennuttamisesta, kiinteistönpidosta ja tilahallinnasta. Tulosityksikkö muodostuu kolmesta tulospaikasta: rakennuttaminen ja tilahallinta, kiinteistönhoito sekä kunnossapito.

Rakennuttamisen ja tilahallinnan tulospaikka vastaa palveluverkon tilatarpeista, tilojen vuokrauksesta sekä teknisistä selvityksistä ja tulosityksikötason kehittämistehtävistä.

Kiinteistönhoidon tulospaikka vastaa rakennetun kiinteistöomaisuuden elinkaaren aikaisista hoito- ja huoltotehtävistä sekä huolehtii perustehtäviensä lisäksi energianhallinnan tehtävistä, rakennusautomaatiosta, turvallisuustehtävistä sekä kiinteistönhoidon asiantuntijapalveluista.

Kunnossapidon tulospaikan vastuulla on huolehtia rakennusten elinkaaren aikaisista korjaustehtävistä. Tämän lisäksi tulospaikka toteuttaa muiden palvelualueiden tilaamia toiminnallisia muutostyökorjauksia ja pienimuotoisia investointihankkeita.

Toimintavuoden 2023 keskeisimmät tavoitteet saavutettiin; käynnistyneet investointihankkeet toteutuivat sovitussa aikataulussa ja alittivat kus-

tannusennusteet 12 prosentilla, olosuhdeilmoitusten vähäinen määrä kertoo rakennusten terveellisyydestä ja käyttäjille suunnattu asiakastyytyväisyyskyselyn tulos oli jälleen erittäin korkea. Kysely osoittaa, että tilapalvelu on onnistunut tehtävässään erinomaisesti. Vuonna 2023 tilapalvelua työllisti sisäisten vuokrien laskentatavan uudistus. Uudistuksen myötä tilapalvelun muilta yksiköiltä laskuttama sisäinen vuokra jakautuu sekä pääoma-, että ylläpitovuokraan. Tilavuokraus Keski-Suomen Hyvinvointialueen kanssa käynnistyi vuoden 2023 alussa ja vuoden edetessä Hyvaksin tilatarve lisääntyi ja lisävuokrasopimuksia tehtiin.

Laukaan kunnanvaltuusto asetti vuoden 2023 talousarvioon 400.000 euron tavoitteen myyntituloille omaisuudesta luovuttaessa. Tilapalvelulle kohdistui tästä 13:sta palvelukäytöstä poistuneen kiinteistön myyntiprosessi. Kiinteistöt myytiin huutokauppamenettelyllä ja saadut tarjoukset käsiteltiin kunnanhallituksessa, joka teki myynneistä omat päätöksensä. Myytyä saatiin 5 kiinteistöä, joista myyntituloja tilikaudelle 2023 tuli 271.000 euroa.

Tilapalvelun tunnusluvut, menojen kehitys, sisäiset vuokrat ja tilamäärien kehitys on kuvattu graafeissa 1 - 4.

Henkilöstösuunnitelman toteutuminen

TILAPALVELU				
HENKILÖSTÖSUUNNITELMA	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama
HTV (palkallinen työpanos)				
Vakituiset	17,72	20	20,54	0,54
Määräaikaiset	3,77	3	3,08	0,08
Yhteensä	21,49	23	23,62	0,62

Tilapalvelun tulosityksikön vuoden 2023 henkilöstösuunnitelmassa pyrittiin varmistamaan henkilöresurssien riittävyys vastaamaan palvelujen vaatimaa tasoa. Vuoden 2023 aikana vakinaistettiin kunnossapidon tulospaikan kirvesmies.

Toimintavuoden aikana poissaolojen sijaisuudet hoidettiin pääasiassa työnjohdollisin toimin jakamalla tehtäviä. Loppuvuodesta palkattiin kiinteistömanagerille määräaikainen sijainen varmistamaan palvelun vaatimaa tasoa.

Ruoka- ja puhtauspalvelut

Ruokapalvelut tuottavat ateriapalveluja kunnan eri yksiköille sekä kunnan toimintaan liittyville ulkopuolisille asiakkaille. Toimintaa ohjaavat valtakunnalliset ravitsemussuositukset sekä asiakaslähtöinen toimintatapa taloudellista näkökulmaa unohtamatta.

Ruokapalvelukeskuksen hankesuunnittelu laitettiin tauolle talouden tasapainottamisohjelman myötä. Toimenpide ehdotuksena ruokapalveluihin esitettiin, että vuoden 2024 aikana Laukaan kunnan ateriapalvelujen omaa toimintaa kehitetään ja tehostetaan. Keittiöpalveluverkko ja valmistusprosessit tarkastellaan yhteistyössä ulkopuolisen asiantuntijan kanssa tavoitteena investointitarpeen merkittävä aleneminen. Tämä selvitystyö käynnistyi loppuvuodesta 2023.

Hävikkiruoan hyödyntämisessä on jatkettu yhteistyötä Väentupa ry:n kanssa. Väentupa on luonut Laukaaseen yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa toimivan hävikkiruokajakelun mallin, jossa ruokaa on tarjolla heikossa asemassa oleville kuntalaisille.

Ruokapalvelut ovat mukana Jyvässeudun jätepoliittisessa ohjelmassa, jossa seurataan syntyvää ruokahävikkiä ja pyritään löytämään keinoja sen vähentämiseksi.

Puhtauspalvelut vastaavat kunnan eri kiinteistöissä tapahtuvasta tilojen tarkoituksenmukaisesta puhtaanapidosta. Siivottavien kiinteistöjen puhtaustasoa on ylläpidetty tilojen toiminnan edellyttämällä ja sopimuksen mukaisella hyvällä tasolla.

Puhtauspalveluissa käytetään oman työn lisäksi ostopalveluita. Vuonna 2023 siivottavista neliöistä oman työn osuus oli 77 prosenttia ostopalvelujen osuuden jäädessä 23 prosenttiin. Kunta hoitaa sote-tilojen siivouksen enää vain niissä kiinteistöissä, joissa hyvinvointialueelle vuokrattua toimittilaa on hyvin vähän, kuten kouluterveydenhoitajien tilat kouluilla.

Ostopalvelukohteissa seurataan palvelutasoa säännöllisesti Insta 800 siivouksen teknisen laadun mitaus- ja arviointijärjestelmällä. Laadun toteutumisen seuranta oman siivouksen kohteessa perustuu samaiseen järjestelmään sekä käyttäjiltä saatuun palautteeseen.

Puhtauspalvelussa on aloitettu toimintaprosessien tarkentaminen ja yhtenäistäminen kaikkien toimittilojen osalta. Asiaa on sisäistetty lyhyillä täsmäkoulutuksilla.

Vuoden aikana molemmat ruoka- sekä siivouspääliikkö jäivät pois kunnan palveluksesta. Tässä yhteydessä työyksiköiden hallinto yhdistettiin ja uusi ruoka- ja puhtauspalvelupääliikkö aloitti virassaan.

Henkilöstösuunnitelman toteutuminen

RUOKA- JA PUHTAUSPALVELU					
HENKILÖSTÖSUUNNITELMA		TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama
HTV					
Vakituiset		59,48	67,82	54,77	-13,05
Määräaikaiset		14,16	3,5	15,92	12,42
Yhteensä		73,64	71,32	70,69	-0,63

Kolme ruokapalvelun työntekijää siirtyi Keski-Suomen hyvinvointialueen palvelukseen Kuuselan ja Taitojen Talon keittiöiden siirtyessä hyvinvointialueelle. Ruokapalvelukeskuksessa toimintaa on vain arkipäivisin. Muihin ruokapalvelun yksiköihin hyvinvointialueen muutoksella ei ollut vaikutusta.

Eläköitymiset ja erilaiset osa-aikaisuuden muutokset ovat vaikuttaneet vakinaisten työntekijöiden henkilötyövuosiin laskevasti, mutta vastaavasti määräaikaisten määrä on kasvanut. Puhtauspalveluissa vapautuvia toimia on hoidettu määräaikaisilla

työsopimuksilla toiminnan mitoituksen tarkistuksen ollessa keskeneräinen.

Työvoiman saatavuus on ollut molemmilla aloilla haasteellista. Erityisesti lyhytaikaisiin sijaisuuksiin

on ollut haasteellista löytää tekijöitä. Tilanteen ratkaisemiseksi on tarjottu kestoaltaan pidempiä, määräaikaisia sijaisuuksia sekä oppisopimuskoulutusmahdollisuutta.

Ympäristövalvonta

Laukaa tuottaa isäntäkuntaperiaatteella Laukaan ja Hankasalmen kuntien ympäristönsuojelu- ja rakennusvalvontaviranomaisen tehtävät sekä Konneveden osalta ympäristöterveydenhuollon viranomais-tehtävät. Ylikunnallisena ympäristövalvonnan viranomaisena toimiva lupa- ja valvontalautakunta koostui 10 kertaa vuoden 2023 aikana.

Rakennusvalvonta edistää hyvää rakentamistapaa ohjaamalla rakentamisen suunnittelua ja toteutusta lupakäsittelyn ja valvonnan avulla.

Rakentaminen Laukaassa jatkaa laskuaan, vaikka rakennuslupapäätösten osalta laskun jyrkkyys on jo taittunut. Myönnettyjen rakennuslupien määrä (118 kpl) on 11 prosenttia pienempi kuin vuonna 2022. Korkojen nousu on vähentänyt jo toista vuotta peräkkäin rakentamista koko Suomessa. Myös toimenpidelupien määrä (71 kpl) on laskenut 13 prosenttia. Tämä johtuu osittain siitä, että lämmitysjärjestelmän vaihtaminen maalämpöön on vähentynyt. Toimenpideilmoituslupien määrä on vähentynyt eniten eli 19 prosenttia. Osa rakentajista odottaa rakentamislain muutosta (1.1.2025), jolloin lupakynnyksen noustessa ilmoitusmenettely poistuu kokonaan.

Uusia asuntoja on Laukaassa valmistunut viime vuonna vain 44 kappaletta. Näin alhaisia valmistuneita asuntomääriä on ollut viimeksi vuonna 2017. Viime vuonna ei käyttöön otettu yhtään kerrostaloa tai rivitaloa. Omakotitaloja ja paritaloja on kuitenkin valmistunut yhteensä 38 kappaletta, joka on ollut keskimäärin samaa tasoa viimeisimmät lähivuodet lukuun ottamatta vuotta 2022, jolloin valmistui yhteensä 52 pientaloa.

Hankasalmella rakennuslupien määrä (26 kpl) on laskenut vielä voimakkaammin 38 prosenttia ja toi-

menpidelupapäätökset (19 kpl) 51 prosenttia. Hankasalmella valmistui vuonna 2023 kolme uutta omakotitaloa.

Ympäristönsuojelu valvoo ja edistää ympäristönsuojelua kunnan alueella siten kuin mm. ympäristönsuojeluun, luonnonsuojeluun, vesiensuojeluun, maa-aines-, vesihuolto-, jäte- ja naapurussuhdelakiin liittyvät säädökset ja määräykset kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta edellyttävät.

Sähköisiin raportointi- ja kirjanpitojärjestelmiin siirtyminen on näkynyt vuoden aikana ympäristönsuojelun asioinnissa siten, että ympäristönsuojelulain mukaisten raportointivelvollisten toimintojen vuosiraportointi on siirtynyt sähköiseen ympäristönsuojelun tietojärjestelmään YLVA:aan. Tästä on tiedotettu asiakkaita alkuvuodesta. YLVA:aan vietyjen laitostietojen ajantasaisuutta on vuoden aikana edelleen tarkastettu, sekä lisätty raportointiin tarvittavia lomakkeita.

Toiminnanharjoittajia on myös valvonnan yhteydessä ohjattu toteuttamaan kirjanpito toimintaa koskeissa säädöksissä edellytetyllä tavalla, koska tämä puolestaan on pohjana onnistuneelle YLVA-raportoinnille.

Vuoden 2023 aikana on päivitetty Laukaan ja Hankasalmen vierasvenesatamien jätehuoltosuunnitelmat. Niiden sijainnit ja tiedot on liitetty YLVA:aan. Näin on tehty myös rekisteröityjen jätteenkeräyspisteiden päivitysten kohdalla.

Säännöllisen valvonnan valvontaohjelman mukaiset tarkastukset saatiin kaikki tehtyä. Maa-ainesten ottoalueille tehtiin vuosittaiset tarkastuskäynnit. Jätelain mukaisia roskaamisasioita oli vireillä useita.

Kiinteistökohtaisten jätevesijärjestelmien valvontaa jatkettiin. Valvonta keskittyi luokitelluille pohjavesialueille, Hankasalmella tarkastettiin myös ranta-alueen kiinteistöjä. Vuonteen pohjavesialueen suojelusuunnitelmatyötä jatkettiin.

Perinteeksi muodostuneet rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun yhteiset ympäristökatselmukset pidettiin toukokuussa.

Laukaan ja Hankasalmen yhteinen maa-ainestaksa (voimaan 1.1.2024) hyväksyttiin lupa- ja valvontalautakunnassa joulukuussa.

Ilmasto- ja energiatyön ohjausryhmä kokoontui vuoden aikana 3 kertaa. Ryhmä toimii myös kunnan energiatehokkuussopimuksen (KETS) seurantaryhmänä. Kunnan energiatehokkuustoimissa on edistytty ja 80 prosenttia sopimuskauden (2017-2025) kokonaisenergiensäästö tavoitteesta on saavutettu. Kunnan verkkosivuille tehtiin ilmastotyöstä kertovat sivut, sisäistä ilmastoviestintää edistettiin ja hallintokunnille järjestettiin ilmastotyöpajoja. Kouluille ja kirjastoon hankittiin ilmastoaiheisia lautapelejä ilmastokasvatuksen tueksi. Vuoden aikana osallistuttiin myös aktiivisesti Keski-Suomen liiton vetämiin ilmastoverkostoihin.

Ilmastolakiin kirjatun kuntien ilmastosuunnitelma-veloitteen mukaisesti kunnan ilmastosuunnitelman laatimista valmisteltiin Keski-Suomen liiton Tu-

kea Keski-Suomen kuntien ilmastotyöhön -hankkeen avustuksella. Kunnanjohtajavetoisesti käytiin keskusteluja yhteisestä ilmastosuunnitelmahankkeesta naapurikuntien kanssa. Loppuvuodesta kävi kuitenkin ilmi, että uuden hallitusohjelman myötä lain velvoite laatia kuntakohtainen ilmastosuunnitelma on poistumassa, samalla valtion tuki suunnitelman laatimiseksi poistettiin. Ilmastotyö kunnassa kuitenkin jatkuu.

Ympäristöterveydenhuolto käsittää terveystalvonnan, eläinlääkintähuollon ja valvontaeläinlääkärit.

Elintarvikevalvonnassa päästiin noin 73 prosentin toteumaan oman riskinarvioinnin mukaisesta valvontatarpeesta (mm. Oiva-tarkastukset). Terveystalvon-
densuojelulain mukaisessa valvonnassa päästiin noin 69 prosentin toteumaan suunnitellusta valvontatarpeesta. Tupakkavalvonnassa päästiin noin 62 prosentin toteumaan suunnitellusta. Suunnitelmallisen valvonnan lisäksi suunnitelman ulkopuoliset työtehtävät vievät paljon työaikaa vuosittain.

Eläinlääkintähuolto: yhteensä 4117 käyntiä (sis. pieneläin-, suurelän- ja päivystyskäynnit ja yhden kunnan eläinlääkärin työpanoksen myös Äänekosken alueella sopimuksen mukaisesti).

Ympäristöterveydenhuollossa syvennettiin viranomaisyhteistyötä entisestään Pohjoisen Keski-Suomen ympäristötoimen kanssa terveystalvonnan ja eläinsuojeluvalvonnan osalta.

Henkilöstösuunnitelman toteutuminen

YMPÄRISTÖVALVONTA

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama
HTV				
Vakituiset	23,25	23,3	23,19	-0,11
Määräaikaiset	3,25	2,4	4,65	2,25
Yhteensä	26,5	25,7	27,84	2,14

Henkilöstössä tapahtui muutoksia vuoden 2023 aikana lähinnä rakennusvalvonnan osalta. Yksi rakennustarkastaja jäi virkavapaalle ja virkavapaan ajalle ei ole palkattu sijaista. Toinen rakennustarkastajan virka vapautui ja se täytettiin suunnitellusti. Koulutuksiin ympäristövalvonnan yksikössä osallistuttiin

keskimäärin 3 päivää henkilöä kohden, painottuen ympäristöterveydenhuoltoon.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Toiminnallinen tavoite suunnitelmavuonna (TA)	Mittarit/indikaattorit (TA)	Lähtötaso/tavoitetaso (TA)	Tavoitteen toteutuminen (TP)
<i>Tavoitteena paremmat ja oikein kohdennetut palvelut eri käyttäjätahoille.</i>	<i>Palvelun laatu ja määrä kartoitetaan ja seurataan kyselyillä, jotka kohdentuvat kiinteistön käyttövastaaville ja ulkoisille asiakkaille.</i>	<i>Asiakaspalautteen keskiarvo 3,5 ja vastausprosentti vähintään 50 %</i>	Tilapalvelukyselyn vastausprosentti jäi tavoiteltua pienemmäksi (30 %), mutta asiakaspalautteen keskiarvo ylitti tavoitteen ollen 3,65.
	<i>Ruokapalvelun asiakas-tyytyväisyyskysely järjestetään jälleen vuonna 2023. Vuonna 2021 kyselyn arvosana oli asiakasryhmästä riippuen 7,37 – 8,53 ja ruoan sekä palvelun taso arvioitiin hyväksi.</i>	<i>Kyselyn vastausprosenttia pyritään nostamaan, jotta saadaan kattavaa palautetta. Edellisessä kyselyssä vastausprosentti oli 25. Arvosanatavoite kaikissa ryhmissä vähintään 8.</i>	Tavoitetta ei ole saavutettu täysin. Kyselyn vastausprosenttia ei saatu kasvatetuksi sen jäädessä tälläkin kertaa 25 prosenttiin. Kyselyn kokonaisarvosanaksi muodostui 7,61-8,43. Palvelun ja ruoan taso arvioitiin hyväksi, kuten viime kyselyssä.
<i>Saatuihin palautteisiin reagoiminen ja hyödyntäminen Palautepalvelua hyödynnetään palvelujen kehittämisessä.</i>	<i>Palautepalvelun raportit hyödynnetään. Tekniikan vastuualueelle tulleet palautteet koskevat pääosin liikennettä ja yleisiä alueita.</i>	<i>Toimenpide-ehdotuksia vuonna 2021 kaikkiaan 184 kpl. Raportit käydään yksiköissä keskusteltiin ja poimitaan konkreettiset.</i>	Toimenpide-ehdotuksia on tullut vuonna 2023 yhteensä 172 ja ne on toteutettu aina mahdollisuuksien mukaan
	<i>Toimintatapojen muutokseen johtaneet palautteet.</i>	<i>Toimenpide-ehdotukset mahdollista toteutusta varten.</i>	- 56 kpl on kohdistunut valaistukseen - 51 kpl katujen ja kevyt- väylien kunnossapi- toon. - 3 kpl liikenne järjeste- lyihin ja pysäköintiin. - 18 kpl vaaralliseen paikkaan liikenteessä - 13 kpl puistoihin ja vi- heralueisiin
	<i>Vastausaika vuonna 2021 keskimäärin 3-5 päivää.</i>	<i>Tavoitteena vastata kolmen päivän sisällä.</i>	

<i>Turvalliset ja terveelliset tilat.</i>	<i>Olosuhdeilmoitukset vastaanotetaan ZEF-palvelun välityksellä. Turvallisuuteen liittyvät palautteet vastaanotetaan BEM-järjestelmään.</i>	<i>Olosuhdeilmoitusten määrä. Sisäilmakoh- teeksi nimettyjen koh- teiden määrä. Vaste- aika korkeintaan 2 työ- päivää, akuutteihin ha- vaintoihin vastataan heti.</i>	- 5 kpl leikkipuistoihin ja ulkokuntoilualueisiin - ja loput ovat olleet yksittäisiä palautteita loppuihin kategorioihin Palautteiden käsittelyajan mediaani on ollut vuonna 2023 2 päivää ja 17 tuntia.
<i>Työyhteisön hyvinvointiin panostetaan myös yksikkötasolla. Työntekijälle annetaan mahdollisuus vaikuttaa oman työn tekemiseen. Tuetaan kouluttautumista oman ammattitaidon lisäämiseksi.</i>	<i>Yksiköissä tehtävät anonyymit kyselyt työhyvinvoinnista, työn sisällön kehittämistä.</i>	<i>Koulutuspäivien määrä</i>	Olosuhdeilmoituksia vastaanotettiin ZEF-palvelun välityksellä yhteensä 49 kappaletta. Akuutteihin havaintoihin puututtiin heti eikä yhtään kiinteistöä ole luokiteltu sisäilmakoh- teeksi. Työhyvinvointikysely toteutettu syksyllä 2023. Koulutuspäiviä teknisellä palvelualueella vuonna 2023 toteutui 200 työpäivää seuraavasti yksikkötasolla: Hallinto-, suunnittelu- ja paikatietopalvelut: 17 Yhdyskuntatekniset palvelut: 17 Tilapalvelu: 33 Ruoka- ja puhtauspalvelut: 27 Ympäristövalvonta: 106
<i>Hankinnoissa panostetaan entistä enemmän tekniseen vuoropuheluun, jossa saadaan esiin toimijoiden näke-</i>	<i>Pidetyt tilaisuudet ja osallistujamäärä. Yrittäjiltä saatu palaute.</i>	<i>Isommissa hankkeissa järjestetty markkina- vuoropuhelutilaisuus. Jatkossa pyritään ulottamaan pienempiinkin hankintoihin.</i>	Hankintoja ja niiden kilpailutuksien toteutuksia tuli tarkastella uudelleen, kun hallintosääntö päivitettiin vuoden aikana. Joidenkin hankintojen osalta on käytetty ulkopuolista

<i>mykset hankinnan toteuttamisesta ja sisällystä.</i>		<i>Kehitetään yleisötilaisuuksien lisäksi kevyempiä tapoja markkinatilanteen selvittämiseksi.</i>	suunnittelua ja myös omaehtoista markkinatutkimusta tehty. Tilaisuuksia ei pidetty henkilöstövajauksen vuoksi.
<i>Tilojen, jotka eivät ole kunnan omassa käytössä, aktiivinen tarjoaminen yrityksille. Joustava toteutus esim. tilojen muutoksissa.</i>	<i>Toimitilojen vuokrausaste.</i>	<i>Tavoitetaso ulkoisten kohteiden osalta 100 %</i>	Tilapalvelun hallinnoimien tilojen kokonaisvuokrausaste oli vuoden 2023 lopussa 93%. Teräsmäen koulun kiinteistökaupan siirtyminen vuodelle 2024 puolelle pienensi lukua.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Teknisen palvelualueen taloudelliset tavoitteet suhteessa valtuustoon toteutuivat hyvin. Toimintakate alitti talousarvion noin 429.000 eurolla. Toimintatuottoja suhteessa talousarvioon onnistuttiin kasvattamaan noin 357.000 eurolla ja kuluissa koko palvelualueen osalta säästettiin noin 72.000 euroa.

Hallinto, suunnittelu- ja paikkatietopalveluiden taloudelliset tavoitteet toteutuivat hyvin. Tulositysköön toimintakate jäi noin 200.000 euroa alle talousarvion.

Hallinnon ja talouden suurin poikkeama syntyi Keski-Suomen pelastuslaitos liikelaitoksen taloudellisen loppuselvityksen seurauksena. Liikelaitoksen toiminta osana Jyväskylän kaupunkia päättyi 31.12.2022, kun sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi Jyväskylän kaupungilta Keski-Suomen hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen. Laukaan kunta oli jäsenkuntana mukana liikelaitoksessa. Taloudellisen loppuselvityksen seurauksena Laukaan kunta sai ylijäämän palautusta 94.053,47 euroa, joka kirjattiin vuodelle 2023.

Joukkoliikenteen osalta talousarvio toteutui suurin piirtein ennakoidusti. Jyväskylän seudun joukkoliikenteessä oli ennätysvuosi matkustajamäärissä.

Etenkin loppuvuodesta matkustajamäärät kasvoivat selvästi ennakoituun nähden.

Paikkatietopalvelujen talousarvio toteutui vajaa 50.000 euroa talousarviota paremmin. Tuloja syntyi 13.000 euroa enemmän, jonka lisäksi suunniteltuja toimenpiteitä siirrettiin eteenpäin kustannussäästöjen ja maankäytön toiveiden mukaisesti.

Yhdyskuntateknisten palveluiden talousarvioon varattuihin käyttötalousmenoihin oli varattu 2.404.000 euroa, joka ylittyi noin 210.000 eurolla kalliin talven johdosta. Käyttötaloustuloja talousarvioon oli arvioitu kertyvän 389.000, mutta tuloja kertyi noin 148.000 enemmän, joten yhdyskuntatekniikan käyttötalouden toimintakate ylittyi talousarviosta ainoastaan 61.500 eurolla.

Tilapalvelun toimintakatetavoite ylitettiin 145.000 eurolla. Tilapalvelun toimintakate koostuu pitkälti kiinteistöjen vuokratuloista ja rakennuskannan ylläpitokustannuksista. Ulkoisten vuokralaisten osuus kokonaisuudesta on hyvinvointialueen muodostumisen myötä noussut 5 prosentista 25 prosenttiin.

Uudisrakentamisen loppuminen ja tilamäärän vakiintuminen on vakiinnuttanut myös toimintakuluja. Toimintakulut alittivat talousarvion 175.000 eurolla. Toimintatuotot 31.000 euroa.

Korkojen nousun myötä Kirkonkylän koulun leasingvuokraan haettiin keväällä lisämäärärahaa 260.000 euroa. Lisämäärärahaa ei myönnetty ja tarve katettiin muista kuluista.

Vuoden 2023 talousarvion laadinnan aikana tulevien hyvinvointialuevuokrien laskentaperusteet olivat vielä avoimia ja hyvinvointialueelle siirtyneiden asuntojen vuokrat luettiin talousarviovaiheessa tilapalvelun tuloksi. Asuntojen vuokraus kuitenkin siirtyi hyvinvointialueelle ja syksyllä 2023 haettiin talousarviomuutosta tilapalvelun toimintakatteeseen. Tilapalvelun toimintakatetavoitetta pienennettiin 213.210 euroa.

Edelleen avoinna ollutta rakennuttajainsinöörin virkaa ja rakennuttajasihteerin toimea sekä kunnossapidon tulospaikalta eläköityneiden kirvesmiehien toimia ei täytetty vaan kyseiset tehtävät hoidettiin olemassa olevan henkilöstön toimesta ja os-topalveluna vuosisopimuskumppaneilta.

Arvio tulevasta kehityksestä

Lähiuosina teknisen palvelualueen suurimmat haasteet liittyvät talouteen sekä palveluverkko- ja toimintaympäristömuutoksiin. Vuoden 2023 alusta aloittanut Keski-Suomen hyvinvointialue muutti toimintojen luonnetta myös teknisellä palvelualueella, kun perusturvan ja pelastuslaitoksen toiminnot siirtyivät hyvinvointialueen järjestettäväksi. Hyvinvointialueen aloittaessa toimintansa siirtyivät kunnan omistamat sote-kiinteistöt ja Laukaan paloasema hyvinvointialueen käyttöön kolmen vuoden vuokrasopimuksella. Sopimuksessa on lisäksi vuoden optio. Vuokra-ajan päätyttyä palveluiden järjestämiseksi tarvittavan toimitilamäärän optimointi tulee toteutuessaan muuttamaan kiinteistöjen käytöstä. Hyvinvointialueella on käynnissä palveluverkko tarkastelu, jonka johdosta kunnan omistuksessa olevien sote rakennusten käyttöä ja tarvetta palvelutuotannossa arvioidaan. Joidenkin raken-

Ruoka- ja puhtauspalveluiden taloudelliset tavoitteet saatiin saavutetuiksi. Yleisen hintakehityksen ja taloudellisen tilanteen johdosta työyksikössä tarkasteltiin niin hintoja, hankintoja kuin toimintatapoja. Tilikauden tulos toteutui yhteensä noin 30.000 euroa ennakoitua parempana.

Ruokapalvelujen tulospaikalla tulos toteutui 100.000 euroa ylijäämäisenä. Tämä saavutettiin kiinnittämällä huomiota erityisesti hankintoihin ja niiden määrään.

Puhtauspalvelujen puolella tulos toteutui vastavasti alijäämäisenä 89.000 euroa. Suurin ylimenevä kustannus muodostui henkilöstökustannuksista.

Ympäristövalvonnan toimintakulut alittuivat budjetoidusta ja käyttöprosentti oli 97,3. Toimintatuotot sen sijaan toteutuivat 107,7 prosenttisesti. Toimintakate oli 89,6 prosenttia.

Vuoden aikana kilpailutettiin kunnan järjestämistä vastuulla oleva löytöeläinten vastaanotto toiminta. Löytöeläinten vastaanotto toiminta osoittautui ennakoitua edullisemmaksi.

nusten osalta tämä saattaa johtaa siihen, että rakennuksille joudutaan etsimään muuta käyttöä. Toisaalta voi vapautua tiloja myös kunnan omaan käyttöön.

Toimintoja tullaan jatkossakin tarkastelemaan kriittisesti henkilöiden vaihtuessa. Samalla se tarjoaa mahdollisuuden muuttaa toimintatapoja ja tehostaa toimintaa yli organisaatorajojen. Yhteistyö kunnan eri palvelualueiden ja yksiköiden välillä tulee entisestään lisääntymään yhteisten hankkeiden myötä. Myös tilaratkaisuissa yhteisten toimitilojen käyttö kunnan ulkopuolisten tahojen kanssa lisääntyy entisestään.

Talouden tasapainottamisohjelman yksi tavoitteista on teknisten tukipalvelujen yhtiöittäminen vuoden 2025 alkuun mennessä. Tämän tarkoituksena on tuoda yhteen eri hallinnonalojen tukipalveluja tuot-

tavat toimijat. Toimintojen yhdistämisellä ja yhtiöittämisellä tavoitellaan 20 prosentin säästöä toimintakuluissa vuoden 2027 loppuun mennessä. Tässä onnistuminen vaatii huolellista suunnittelua ja yhteistyötä henkilöstön, päättäjien, yhtiön ja tilaajan kesken.

Investointihankkeiden ohjaamisessa ja päätöksenteossa tulee kiinteistöstrategian muutostarve huomioida, koska Laukaan kunnan eri palvelualueiden tuottamat kuntalaispalvelut muuttuvat ja toimitilojen sekä tukipalveluiden tulee muuntautua tarvetta vastaaviksi. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että tilatarve tulisi voida täyttää muilla ratkaisulla, kuin pysyvillä uudisrakennuksilla. Hankesuunnitteluvaiheessa tilaratkaisuvaihtoehdot arvioidaan kulloisenkin tarpeen ja palvelutuotannon kehittymisarvion perusteella. Vuosina 2023 ja 2024 käynnistyneiden hankesuunnitteluvaiheessa olevan kohteen osalta voidaan todeta, että näistä harva tulee johtamaan uudisrakentamiseen ja muiden osalta tarve ratkaistaan joko toiminnan järjestämisellä toisin tai vuokratratkaisulla.

Tilapalvelussa lähivuosien keskeinen tavoite on luopua kunnan toimintaan soveltumattomista kiinteistöistä. Huoneistojen, rakennusten ja kiinteistöjen myynnin aktiivisuutta säätelee markkinatilanteen lisäksi kiinteistöistä luopumisstrategian noudattaminen. Tähän vaikuttaa suuresti maankäytön tai elinkeinopolitiikan kehityssuunnitelmat, joiden yhdistäminen kiinteistöstrategiaan on tulevien vuosien korkean prioriteetin tehtävä. Kiinteistöstrategia tulee päivittää. Vuoden 2023 loppupuolella toteutettiin useamman kiinteistön myynti huutokaupalla. Kiinteiden ylläpitokulujen karsimiseksi tätä menetelyä on syytä harkita myös jatkossa.

Hyvinvointialueuudistuksen aikana on valmistunut sisäisen vuokralaskennan malli, joka perustuu valtioneuvoston asetukseen. Laskentamallin käyttöönotto Laukaan kunnan sisäisten vuokrien määrittämisessä toi muutoksia veloitusperiaatteisiin. Tällä on suoraa vaikutusta palvelualueiden taloussuunnitteluun.

Uudistuva rakennuskanta on lisännyt investointien poistokustannuksia ja oletettavasti myös muita toimintakuluja. Kiinteistöomaisuuden uudistuessa

kiinteistönpidolta tullaan vaatimaan uudenlaista osaamista.

Myös lainsäädännössä tapahtuvat muutokset muuttavat toimintatapoja. Uusi rakentamislaki tulee voimaan 1.1.2025 ja se tulee vaikuttamaan monella tavoin kunnallisen rakennusvalvontaviranomaisen tehtäviin. Uuden lainsäädännön vaikutukset selvinnevät kuluvan vuoden aikana. Valmisteilla on tähän perustuen uusi rakennusjärjestys.

Uusi rakentamislaki tuo ilmastonmuutoksen torjunnan kattavaksi osaksi rakentamisen lainsäädäntöä. Ilmastoasiat saavat tulevaisuudessa entistä suuremman painoarvon kunnan ja teknisen toimialan toiminnassa, kun uuden ilmastolain mukainen kunnan ilmasto-ohjelma saadaan laadittua. Ohjelmassa kunnan ilmastotyölle laaditaan selkeät tavoitteet ja toimenpiteet. Esimerkiksi hankintatoimessa nousevat keskiöön kestävät julkiset hankinnat ja kestävyyskriteerien käyttö tarjouspyynnöissä.

Sähköisten palveluiden entistä laajempi käyttöönotto etenee. Yleisten alueiden lupien sähköinen lupapalvelu on helpottanut ja nopeuttanut hakemusten käsittelyä. Koronan aikana kuntalaiset ovat oppineet käyttämään sähköisiä palveluita ja tähän kehitykseen kannattaa jatkossakin panostaa muun muassa sähköisiä lomakkeita ja ohjeistuksia kehittämällä. Eri järjestelmien yhteensopimattomuus aiheuttaa edelleen ylimääräistä työtä ja eri ohjelmien integrointi on entistä tärkeämpää, kun siirrytään kohti sähköistä arkistointia.

Ammattitaitoisen työvoiman rekrytointi on tulevaisuudessa haasteellista. Tällä hetkellä esimerkiksi ruokapalvelussa on vaikeuksia saada ammattitaitoista työvoimaa varsinkin sijaisuuksiin. Ammattitaitoisen työvoiman saatavuuden varmistamiseksi yksikössä on selvitetty erilaisia sijaisjärjestelyratkaisuja. Vaikeudet työvoiman saatavuudessa näkyvät myös muualla teknisellä toimialalla. Osaajia eläköityy enemmän kuin koulutusjärjestelmä tuottaa uusia. Myös työympäristöt muuttuvat entistä vaativammaksi uusien oppimis- ja työskentelytilojen sekä toimitilojen kasvavan laiteautomaation myötä. Ammattitaidon ylläpitoon tulee kiinnittää jatkossakin huomiota mm. koulutuksen avulla.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Kunnan kiinteistökanta on tällä hetkellä melko uutta, kun uudisrakennushankkeita on toteutettu mittavissa määrin. Sitä kautta myös kiinteistöjen korjausvelka on vähäinen. Viimeisimpänä vuosina 2022 valmistuivat Kirkonkylän ja 2023 Vihtavuoren kouluhankkeet, jotka nostivat Laukaan kunnan kiinteistöjen kuntoluokan noin 90 prosenttiin. Kunnan omistuksessa on kuitenkin vielä vanhempia palvelutuotantoon kelpaamattomia rakennuksia. Näihin sisältyy taloudellista riskiä ja kiinteistöriskiä. Vuonna 2023 tehostettiin kiinteistöistä luopumista myymällä tarpeettomia kiinteistöjä.

Talonrakennusinvestointien hankesuunnitteluvaiheessa arvioidaan rakennushankkeen taloudelliset, henkilöturvallisuutta vaarantavat, ympäristöön vaikuttavat ja muut sellaiset riskit, joihin tulee erityisellä huolellisuudella varautua. Toteutus-suunnitteluvaiheessa näiden riskien poistamiseksi laaditaan suunnitelmat ja seurantarjestelmät. Hankesuunnittelu- ja urakkavaiheessa on luottamushenkilöedustus. Hankkeeseen osallistuvia hallintokuntia sekä tarvittaessa muita päätöksentekooelimiä tiedotetaan määräajoin hankkeen etenemisestä. Talonrakennusinvestoinneista laaditaan loppuraportit, joissa todetaan hankkeelle asetettujen tavoitteiden toteutuminen. Talonrakennusinvestointien juoksuus on yleisesti hyväksytyn julkisen rakentamisen mallin mukainen.

Rakennetun kiinteistöomaisuuden ja niiden alueiden rakenteellisia riskejä arvioidaan kuntokartoitus-toiminnan avulla, mikä muodostaa lähtötiedon kiinteistöjen korjaus- ja kunnossapito-ohjelmia varten. Vuosittain tehtävillä kiinteistökierröksillä kartoitetaan yhdessä käyttäjien kanssa kunnossapitotarpeet ja toiveet, jotka siirretään työohjelmaan. Työohjelma ja sen taloudellinen sisältö käsitellään talousarvion yhteydessä. Kunnan talouden tasapainottamisohjelma asettaa kunnossapidolle paineita taloudellisten resurssien suhteen. Riskienhallinnan kannalta olisi kuitenkin ensiarvoisen tärkeää, että kiinteistöjen kunnosta ja arvon säilymisestä kyettäisiin huolehtimaan riittävässä määrin.

Talonrakennuksen rakennushankkeiden työmaakouksissa on kaksi edustajaa teknisestä lautakunnasta.

Laissa (620/2010) ja asetuksessa (659/2010) tulvariskien hallinnasta on säädetty tulvariskien hallinnan suunnittelusta merkittävälle tulvariski alueille. Kunnan vastuulla on hulevesitulvariskien hallinta suunnittelualueellaan. Kunta on tehnyt arvioinnin hulevesitulvista aiheutuvista tulvariskeistä. Huletesitulvariskien arviointi suoritetaan kuuden vuoden välein. Seuraava päivitys on vuoden 2024 loppuun mennessä

Suunnitelmassa esitetyn arviointimenetelmän ja käytössä olleiden tietojen perusteella kunnan alueella ei tunnistettu olevan alueita, joissa tulevaisuudessa mahdollisesti esiintyvä hulevesitulva voisi aiheuttaa yleiseltä kannalta merkittäviä vahingollisia seuraamuksia. Kuitenkin ilmastonmuutoksesta mahdollisesti lisääntyvä kosteus- ja vesirasitus infran rakenteille on otettava huomioon.

Hulevesien päätyminen viemäriverkostoon sen sijaan on riski jätevesiverkostolle ja sen toiminnalle kunnan alueella. Hulevedet aiheuttavat myös lisääntyvää virtaamaa JS-Puhdistamolla. Näin ollen hulevedet muodostavat taloudellisen riskin lisääntyvinä jätevesikustannuksina. Viemäriverkoston hulevesisaneerauksiin on panostettu menneinä vuosina ja tulokset näkyvät vesimäärien vähenemisenä. Hulevesien verkostoon pääsyn estämiseksi on tulevaisuudessa jatkettava verkostosaneerauksia ja sadevesiviemärintiä.

Kunnan vesihuollon järjestämiseen liittyy toiminnallisia riskejä. Vesihuollon palveluvelvoitteen täyttämistä huolehtii kunnan 100 prosenttisesti omistama vesihuolto-yhtiö Laukaan Vesihuolto Oy. Riskeihin varaudutaan suunnittelulla, joka tähtää käyttökelpoisen raakaveden riittävyyden varmistamiseen sekä valmiussuunnittelulla, jolla varaudutaan vesihuollon järjestämiseen häiriötilanteissa tai pitempiaikaisissa poikkeusoloissa. Water safety plan (wsp) on tehty. Vedenottamokapasiteettia on lisätty. Toramäkeen on valmistunut uusi vedenkäsit-

telylaitos, jonne vesi johdetaan uudesta vedenotto-kaivosta Valkolan Riikolanniemestä, Sulkusillasta ja Toramäen kaivosta.

Jyväskylän seudulla on laadittu vesihuollon yleissuunnitelmat seutukuntakohtaisesti ja kuntakohtaisesti. Kunnanvaltuustossa on hyväksytty vesihuollon kehittämissuunnitelman päivitys Laukaan alueelle. Vesihuoltoyhtiössä on laadittu vesihuollon valmiussuunnitelma, jota päivitetään säännöllisesti. Suunnitelma perustuu kattavaan riskien arviointiin ja sisältää yksityiskohtaisia toimintaohjeita mahdollisesti toteutuvien riskien varalta. Valmiussuunnitelma sisältää myös kriisiviestintäsuunnitelman. Suunnitelmaa päivitetään jatkuvasti.

Edellä mainitut suunnitelmat soveltuvat noudatettavaksi myös normaaliolojen häiriötilanteissa. Viime aikoina on sovittu lisättävän yhteistoimintaa seudun kuntien kesken häiriötilanteissa. Vesi- ja viemärlaitoksen häiriötilanteiden varalta työhön osallistuvaa henkilökuntaa, mukaan lukien aliurakoitsijat, ohjeistetaan kirjallisilla työtapaohjeilla. Vuonna 2021 toteutettiin myös normaaliolojen häiriötilanearhoitus yhteistyössä vesiosuuskuntien kanssa.

Vesihuoltoverkostojen ja katuverkoston ylläpidon ja uusimisen rahoitus tulee riittävällä tavalla huomioida pitkävaikutteisesti. Ellei näin tapahdu, aiheutuu tästä toiminnallinen ja taloudellinen riski, kun korjausvelka kasvaa. Vesihuoltoverkostojen saneerausinvestoinneilla ja katujen korjausinvestoinneilla korjausvelkaa on saatu vähennettyä. Katujen kunto-luokka on Laukaassa hiukan keskiarvon yläpuolella.

Sähkökatkosten varalle on vesihuoltolaitokselle hankittu neljä siirrettävää varavoimakonetta. Kriittisimpiin kohteisiin, niin vesihuollon kuin kiinteistöjenkin puolella, on varauduttu kiinteällä varavoi-malla. Varavoima on pyritty mitoittamaan siten, että oleelliset toiminnot voidaan pitää käynnissä ilman valtakunnanverkon sähköä. Varavoimakoneet ovat säännöllisten määräaikaishuoltojen ja –tarkas-tusten piirissä.

Keski-Suomen pelastuslaitos on omassa riskikartoi-tuksessaan arvioinut onnettomuus- ja muita riskejä kunnan alueella.

Laukaaseen on laadittu kunnan liikenneturvallisuus-suunnitelma. Liikenteen turvallisuusriskiä vähenne-tään suunnitelmassa esitetyillä tavoilla rakenta-malla mm. hidastetöyssyjä, kevyen liikenteen väyliä ja jättölenkkejä. Laukaa on ollut mukana Keski-Suo-men kuntien yhteisessä liikenneturvallisuushank-keessa. Liikenneturvallisuustyöryhmä kokoontuu säännöllisesti pohtimaan liikenneturvallisuuden kannalta olennaisia parantamiskohteita. Lisäksi Lau-kaa on laatinut kävelyn ja pyöräilyn edistämissuun-nitelman, jossa tarkastellaan myös osaltaan liiken-turvallisuusasioita.

Palvelualueella laaditaan säännöllisesti raportit tu-losyksiköiden käyttötalouden tuloista ja menoista. Raportit käsitellään kuukausittain pidettävissä yh-dyskuntateknisten palvelujen ja kiinteistöpalvelujen työmaakokouksissa. Vähintään neljännesvuosittain raportit käsitellään teknisessä lautakunnassa. Inves-tointimenoista tehdään omat raportit, jotka myös esitellään kuten edellä.

Yhdyskuntatekniikan investoinneista tehdään koh-dekohtaista jälkilaskentaa, jotka käsitellään työ-maakokouksissa ja laskelmat saatetaan tekniselle lautakunnalle tiedoksi.

Riskeistä, niiden toteutumisesta ja toimenpiteistä riskien realisoitumisen vähentämiseksi laaditaan riskienhallintataulukko tilinpäätöksen yhteydessä

Erityisiä ympäristöriskejä ei ole tiedossa. Jätehuolto on annettu kuntien yhteisen jäteviranomaisen ja Mustankorkea Oy:n hoidettavaksi, joka puolestaan toimii yhteistyössä valtakunnallisten toimijoiden kanssa esimerkiksi ongelmajätealalla. Ympäristöter-veydenhuollolla on oma laatujärjestelmä, joka kat-taa koko toiminnan riskienhallinnan.

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt kunnan konser-niohjeen. Laukaan Vesihuolto Oy ja Laukaan Vuok-rakodit Oy toteuttaa toimintaansa konserniohjeen mukaisesti.

Viime aikoina on tapahtunut ja lähivuosina tulee ta-pahtumaan henkilökunnan siirtymisiä eläkkeelle. Riittävän ammattitaitoisen ja myös määrältään riit-tävän henkilöstön rekrytoinnista tulee huolehtia ajoissa, jottei tästä aiheudu toiminnallisia ja talou-dellisia riskejä. Teknisen palvelualueen, kuten myös

Laukaan kunnan, on huolehdittava riittävästä houkuttelevuudesta työnantajana, jotta asiansa osavien työntekijöiden rekrytointi onnistuisi.

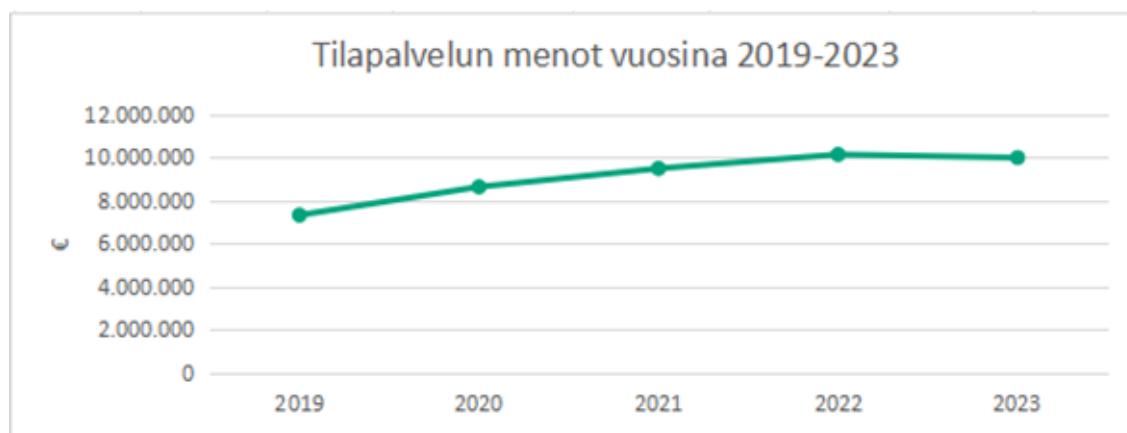
Graafit 1 – 9

Graafi 1. Tilapalvelun tunnusluvut vuonna 2023

TILAPALVELUN TUNNUSLUVUT	TA 2023 +M	TP 2023
TALOUS		
Tilapalvelun tulot €	14 587 700	14 557 070
Tilapalvelun menot €	10 159 620	9 984 390
Käyttökate €	4 428 080	4 572 680
Poistojen kattaminen %	103	112
Tilapalvelun menot yhteensä e/kem ² /kk	8,49	8,36
- hallinto €/kem ² /kk	Ei eritelty	1,90
- kiinteistönhoito €/kem ² /kk	Ei eritelty	0,75
- ulkoalueet €/kem ² /kk	Ei eritelty	0,22
- energiat €/kem ² /kk	2,66	2,26
- kunnossapito €/kem ² /kk	0,87	0,80
- kunnossapito €/kem ² /kk		
TILAMÄÄRÄT		
Sisäisesti vuokratut kem ²	78 127	79 403
HVA vuokratut kem ²		14 137
Ulos vuokratut kem ²	10 674	3 113
Tyhjät tilat kem ²	10 502	10 261
Vuokrausaste %	89,4	93

TILOJEN KÄYTÖN TEHOKKUUS		
Vuokrattu kem ² /asukas	4,72	5,15
INVESTOINNIT		
Talonrakennusinvestoinnit M€	1,077	0,953
Talonrakennusinvestoinnit €/asukas	57	51

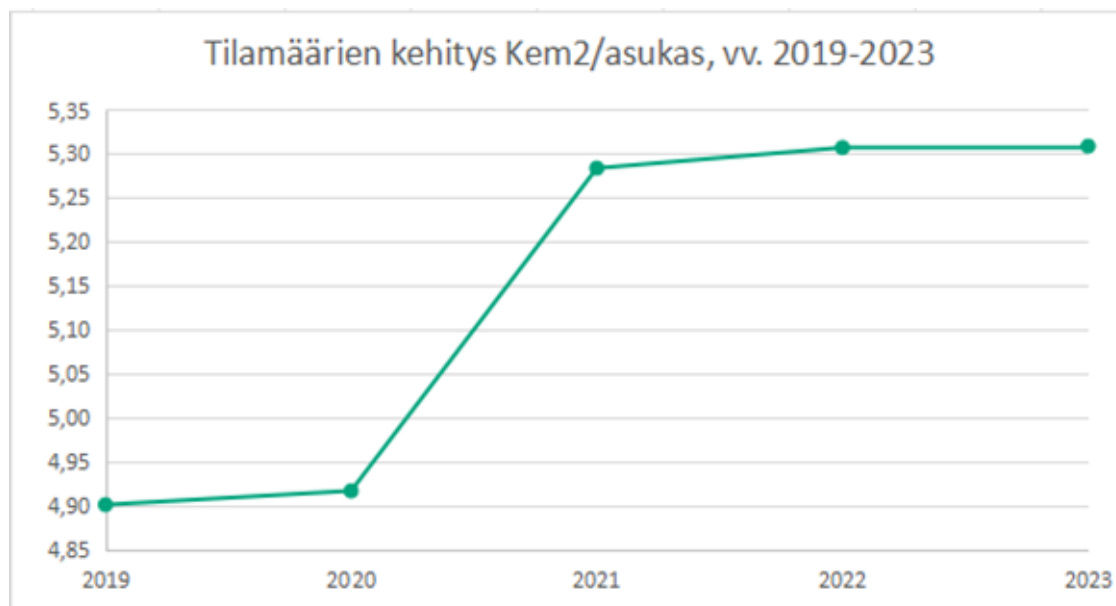
Graafi 2. Tilapalvelun menot vuosina 2019-2023

Graafi 3. Tilapalvelun sisäiset vuokrat vuonna 2023

Graafi 4. Tilapalvelun tilamäärien kehitys vuosina 2019-2023

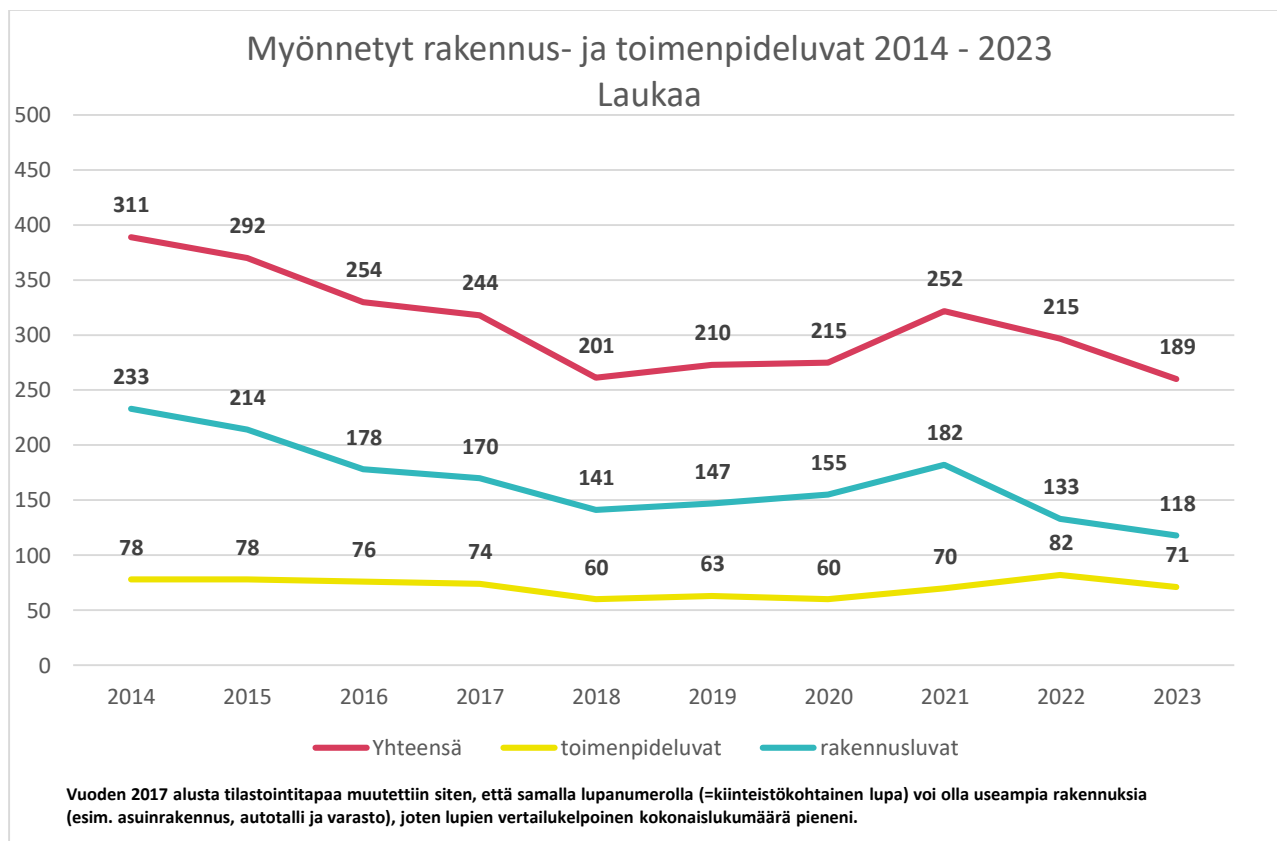

Graafi 5. Ympäristönsuojelun tunnusluvut vuonna 2023

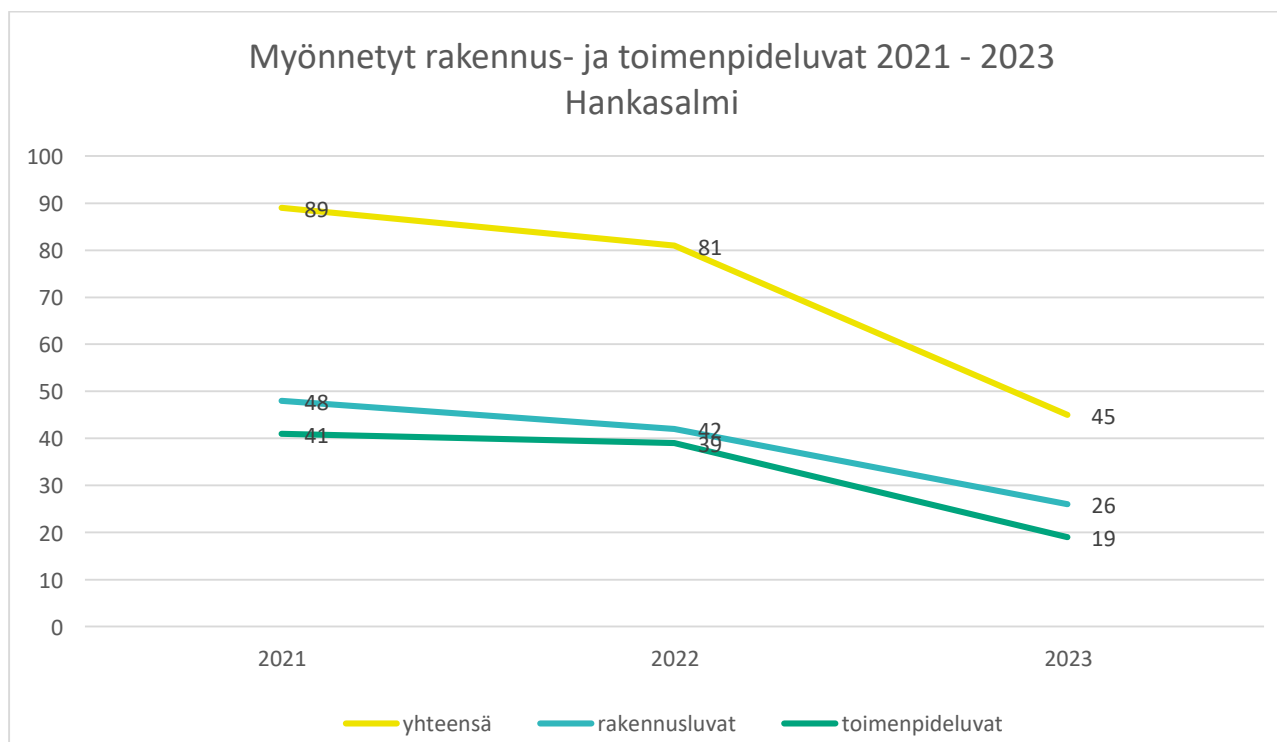
Suoritteet Laukaa	TP 2022	TP 2023
Ympäristölupapäätöksiä (myös yhteisluvut)	5	4
Maa-aineslupapäätöksiä	1	2
JL 100 §:n mukaisia rekisteröintejä	1	3
YSL 115a §:n mukaisia ilmoituspäätöksiä	0	1
YSL 116 §:n mukaisia rekisteröintejä	1	1
YSL 118 §:n mukaisia ilmoituksia	13	11
Pakkotoimipäätöksiä YSL tai jätelain velvoitteiden täyttämiseksi	4	5
Vesihuoltolain 11§:n mukaisia päätöksiä liittymisvelvollisuudesta	7	7
Ympäristönsuojelumääräyksistä poikkeamispäätöksiä	6	11
YSL 156 d §:n mukaisia poikkeamispäätöksiä talousjätevesikäsitte- lyn vaatimuksista	1	2
Maastoliikennelain 30 §:n mukaisia päätöksiä	1	0
Valvottavia ympäristölupia	49	51
Valvottavia YSL 115a §:n mukaisia ilmoituspäätöksiä	ei raportoitu v. 2022	2
Valvottavia YSL 116 §:n mukaisia rekisteröintejä	ei raportoitu v. 2022	14
YSL 168 §:n mukaisia valvontakäyntejä	19	23
Valvottavia maa-aineslupia	58	54

Maa-aineslupien tarkastus- ja valvontakäyntejä	53	53
Kunnan ympäristösuojeluviranomaisen lausuntoja	20	18
Ilmoituksia lannan aumaamisesta	13	13
Suoritteet Hankasalmi	TP 2022	TP 2023
Ympäristölupapäätöksiä (myös yhteisluvut)	0	3
Maa-aineslupapäätöksiä	0	0
JL 100 §:n mukaisia rekisteröintejä	0	2
YSL 115a §:n mukaisia ilmoituspäätöksiä	2	1
YSL 116 §:n mukaisia rekisteröintejä	0	0
YSL 118 §:n mukaisia ilmoituksia	2	4
Pakkotoimipäätöksiä YSL tai jätelain velvoitteiden täyttämiseksi	0	0
Vesihuoltolain 11§:n mukaisia päätöksiä liittymisvelvollisuudesta	1	2
Ympäristönsuojelumääräyksistä poikkeamispäätöksiä	1	1
YSL 156 d §:n mukaisia poikkeamispäätöksiä talousjätevesikäsittelyn vaatimuksista	0	0
Maastoliikennelain 30 §:n mukaisia päätöksiä	0	0
Valvottavia ympäristölupia	21	21
Valvottavia YSL 115a §:n mukaisia ilmoituspäätöksiä	<i>ei raportoitu v. 2022</i>	5
Valvottavia YSL 116 §:n mukaisia rekisteröintejä	<i>ei raportoitu v. 2022</i>	5
YSL 168 §:n mukaisia valvontakäyntejä	8	14
Valvottavia maa-aineslupia	14	14
Maa-aineslupien tarkastus- ja valvontakäynnit	14	22
Kunnan ympäristösuojeluviranomaisen lausuntoja	8	6
Ilmoitukset lannan aumaamisesta	2	7

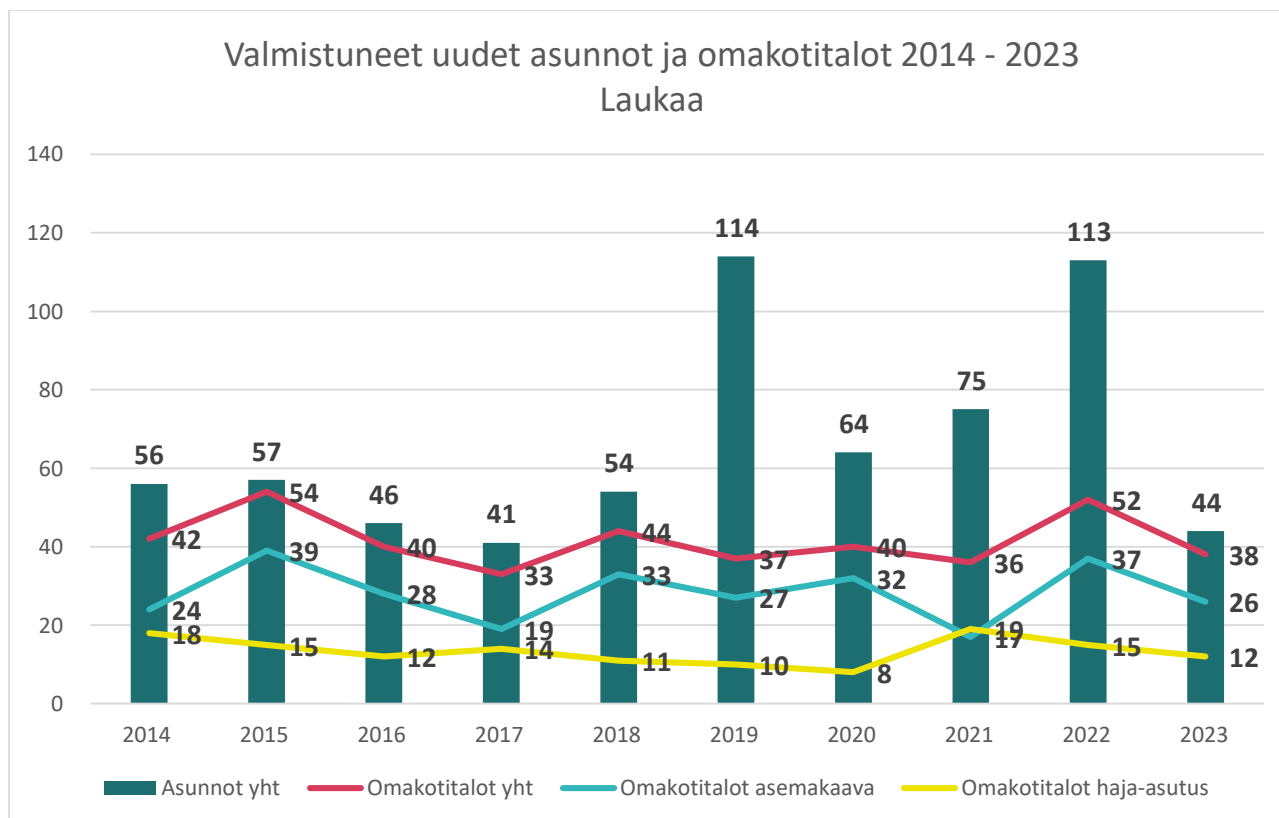
Graafi 6. Rakennusvalvonta, Myönnettyt rakennus- ja toimenpideluvat 2014-2023, Laukaa

Graafi 7. Rakennusvalvonta, Myönnettyt rakennus- ja toimenpideluvat 2021-2023, Hankasalmi

Graafi 8. Rakennusvalvonta, Valmistuneet uudet asunnot ja omakotitalot 2014-2023, Laukaa

Graafi 9. Rakennusvalvonnan tunnusluvut 2023

Suoritteet Laukaa	TP 2022	TP 2023
Rakennuslupapäätökset	133	118
Toimenpidelupapäätökset	82	71
Muut luvat (purkaminen, maisema, määräaikainen)	21	17
Toimenpideilmoituspäätökset	78	63
Rakennuslupakatselmukset	479	414
Jatkoaikapäätökset ja rak.aikaiset muutospäätökset	30	13
Suoritteet Hankasalmi	TP 2022	TP 2023
Rakennuslupapäätökset	42	26
Toimenpidelupapäätökset	39	19
Muut luvat (purkaminen, maisema, määräaikainen)	6	3
Toimenpideilmoituspäätökset	13	13
Rakennuslupakatselmukset	156	114
Jatkoaikapäätökset ja rak.aikaiset muutospäätökset	4	6
Valmistuneet uudet omakotitalot	2	3

Investoinnit

Teknisellä palvelualueella oli alkuperäisessä talousarviossa investointeihin varattu 8.875.000 euroa. Talousarviomuutosten jälkeen investointeihin jäi 3.947.000 euroa teknisen palvelualueen osalta. Investoinnit, jotka jäivät ohjelmaan, saatiin hyvin toteutettua muutetun talousarvion puitteissa. Investointiosan toteutuminen esitetään koko kunnan tasolla tilinpäätösdokumentin 4.4 kappaleessa.

Tilapalvelu

Talonrakennusinvestoinnit toteutuivat määräraha-vausten puitteissa. Tilapalvelun talousarviossa oli varattu noin 6 miljoonaa euroa investointiohjelmaan, josta toteutettiin vuoden aikana vain noin 0,95 miljoonaa euroa. Kolme suurta investointihanketta jätettiin toteuttamatta, kun tilatarpeet pystyttiin ratkaisemaan ilman investointia.

Tämän vuoksi talousarviota muutettiin 13.11.2023 § 53 valtuustossa, jossa tehtiin kokonaisuudessaan 4.928.000 euron vähennys teknisen palvelualueen investointiohjelman talousarvioon. Muutokset koskivat tilapalvelun kohteita.

Käytetty määräraha jakautui yhteensä 19 talonrakennusinvestointiin.

Vihtavuoren koulukeskus

Vihtavuoren koulukeskuksen laajennus vastaanotettiin syksyllä 2022. Vastaanoton jälkeen neuvottelut lisä- ja muutostöistä sekä keskeneräisistä urakasuorituksista johtivat lisämäärärahan tarpeeseen vuodelle 2023, johon varattiin 357.000 euroa muutetussa talousarviossa. Alkuperäisessä talousarviossa ei osattu arvioida, että kuluja enää kohdistuisi vuodelle 2023. Kokonaisuudessaan hanke alitti sille tavoitehintalaskelmassa ja lopullisessa kustannusarviossa hyväksytyt kustannukset.

Leppäveden päiväkotiratkaisu

Leppäveden alueen toimitilaratpeen ratkaisemiseen varattiin 2.100.000 euroa vuoden 2023 investointiohjelmaan. Hankesuunnittelutyö ei johtanut investointiin ja suunnittelukustannuksia kertyi 1.600 euroa. Syntyneet kustannukset siirrettiin sivistyspalveluiden käyttötalouteen.

Vuonteen alueen päiväkotikouluratkaisu

Vuonteen alueen varhaiskasvatuksen sekä perusopetuksen toimitilaratpeen ratkaisemiseen varattiin investointimäärärahaa 1.050.000 euroa. Hankesuunnittelutyö ei johtanut investointiin ja suunnittelukustannuksia kertyi 8.400 euroa. Syntyneet kustannukset siirrettiin sivistyspalveluiden käyttötalouteen.

Kuhankosken koulu-päiväkotiratkaisu

Kuhankosken alueen varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen toimitilaratpeen selvittämiseksi perustettiin hankesuunnittelutyöryhmä. Hankesuunnitteluun varattiin 150.000 euroa. Hankesuunnittelutyö ei johtanut investointiin eikä kustannuksia syntynyt.

Saralinnan peruskorjaus

Vuoden 2023 investointiohjelmaan varattiin 45.000 euroa Saralinnan peruskorjauksen suunnitteluun ja tarvittaviin lisätutkimuksiin. Saralinnassa laitettiin syyskuussa kunnanhallituksen päätöksellä myyntiin eikä suunnittelua aloitettu. Kustannuksia ei syntynyt.

Kuntalan uudisrakennus

Hankkeen edistäminen on ollut haastavaa jo useamman vuoden ajan. 30.000 euron investointivaraukseen saatiin 10.000 euroa lisämäärärahaa. Toteuma oli noin 38.000 euroa.

Ruokapalvelukeskus

Hankesuunnittelu pysäytettiin maaliskuussa 2023 ja investointiohjelmaan varattu 2.000.000 euron määräraha pienennettiin 50.000 euroon. Tarveselvittelyä jatketaan ja selvittelykustannuksia syntyi noin 40.000 euroa.

Koulujen piha-alueiden kunnostus

Koulujen piha-alueiden kunnostamiseen ja vuosittain varattu 30.000 euron investointimääräraha. Vuonna 2023 tästä käytettiin noin 24.000 euroa

Energiainvestoinnit

Vuosittaisesta 50.000 euron energiainvestointirahasta käytettiin 32.000 euroa Vihtavuoren päiväkodin ilmanvaihdon parantamiseen ja energiatehokkuuden lisäämiseen.

Pienet investoinnit

Kunnan omistama rakennuskanta on korkean kuntuuokan omaisuuserä. Korjausvelkaa on suhteellisen vähän. Jotta omaisuuden arvo säilyy, edellyttää se sekä käyttövaroin, että investointivaroisin tapahtuvaa ennakoivaa kunnossapitoa ja toisaalta resursseja vikakorjausten hoitamiseen. Kunta varasi tilapalvelun investointiohjelmaan 550.000 euron määrärahan ennalta kohdentamattomiin investointiluonteisiin tehtäviin. Määräraha jaetaan toimintavuoden aikana perustettaville investoinneille. Vuoden 2023 aikana määrärahaa käytettiin 442.000 euroa.

Yhdyskuntatekniset palvelut

Vuoden 2023 talousarvioon oli varattu yhdyskuntatekniikan investointeihin 2.870.000 euroa, josta Elyn kanssa yhteishankkeena oli varattu 900.000 euroa Peurunka-Kuusa kevyenliikenteenväylän rakentamiseen. Elyn kanssa toteutettu yhteishanke toteutui kunnan osalta noin 650.000 eurolla.

Tuosta 2.870.000 eurosta liikennealueiden investointeihin oli varattu 1,68 miljoonaa euroa, josta käytettiin 1,4 miljoonaa euroa. Isoimpia investointihankkeita olivat aluevalaistustyöt, noin 250.000 euroa sekä Kuhamäenkadun jatkaminen 230.000 euroa ja Ketomaantien saneeraus noin 220.000 euroa.

Puistojen ja muiden yleisten alueiden hankkeille oli varattu käyttösuunnitelmaan noin 300.000 euroa, joista toteutui noin 240.00 euroa. Suurimpana hankkeena jatkettiin Laukaan sataman kehitystä, sataman polttoainepisteen saneeraus noin 110.000 euroa.